

UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA V KOŠICIACH

Lekárska fakulta

KLINIKA DETÍ a DORASTU LF UPJŠ a DFN

Klinika detí a dorastu LF UPJŠ a DFN, SNP 1, 040 11 Košice

tel: +421 (055) 235 4182 VoIP 3283, IČO 00397768

<http://upjs.sk/lekarska-fakulta/klinika/deti-a-dorast/>

e-mail: milan.kuchta@lf.upjs.sk

OPONENTSKÝ POSUDOK

na prácu

Zmeny kostnej minerálovej hustoty u pediatrických pacientov s Crohnovou chorobou

autorky

MUDr. Zuzany Havlíčekovej, PhD.

Klinika detí a dorastu JLF UK a UNM v Martine

Predkladaná práca s názvom „Zmeny kostnej minerálovej hustoty u pediatrických pacientov s Crohnovou chorobou“, autorky MUDr. Zuzany Havlíčekovej, PhD., z Kliniky detí a dorastu JLF UK a UNM v Martine, ponúka ucelený pohľad na aktuálnu problematiku uvedenú v názve posudzovanej práce. Výskyt nešpecifických črevných zápalových ochorení, najmä v rozvinutých krajinách a tiež na Slovensku v súčasnosti neustále narastá, pričom približne u tretiny pacientov sa ochorenie začína v detskom veku alebo adolescencii. Vzhľadom k tomu, že maximum kostnej hmoty (*peak bone mass*) sa formuje práve v tomto vekovom období, predstavuje nástup Crohnovej choroby pred 18.

rokom života významný rizikový faktor pre rozvoj osteoporózy v budúcnosti. Na zmenách kostnej hustoty sa u pacientov s Crohnovou chorobou najvýznamnejšie podieľajú tri faktory: perzistencia zápalového procesu v organizme s maximom v tráviacom trakte, malnutrícia, ale aj nežiaduce účinky liečby, predovšetkým glukokortikoidmi. Zlatým štandardom diagnostiky zmien kostnej denzity je v súčasnosti duálna röntgenová absorpciometria (DXA). Najvýznamnejšou limitáciou vyšetrenia touto metódou je nutnosť porovnávania hodnôt Z-skóre získaných DXA vyšetrením s hodnotami jedincov rovnakého (chronologického) veku a pohlavia. Okrem týchto faktorov je nutné v detskom veku zohľadniť aj aktuálnu rastovú rýchlosť, výšku, BMI, štádium puberty, rasu, stupeň fyzickej aktivity a genetické vplyvy. Pre správny vývoj kostnej hmoty je nevyhnutý adekvátny príjem vápnika a D vitamínu, spolu primeranou fyzickou aktivitou a expozíciou slnečnému žiareniu. Znížená kostná hustota až osteoporóza patria medzi významné extraintestinálne manifestácie Crohnovej choroby. Z tohto pohľadu je téma práce nanajvýš aktuálna.

Po **formálnej stránke**, je práca je napísaná na 63 stranách a vhodne rozčlenená do deviatich kapitol. Text je rozdelený vhodne a štandardne. V úvode sa autorka venuje problematike aktuálne zvýšeného výskytu Crohnovej choroby a možných etiopatogenetických faktorov. Pokračuje teoretickými poznatkami o fyziologickom kostnom metabolizme a v ďalších častiach rozoberá problematiku osteoporózy v detskom veku, jej správnu diagnostiku a ďalší manažment. V posledných dvoch kapitolách je podrobnejšie rozobraná problematika osteoporózy u pediatrických pacientov s Crohnovou chorobou a je vhodne doplnená poznatkami z vlastnej klinickej práce. Text je obohatený vhodne vybranými 7 obrázkami a 9 tabuľkami. Celkovo bolo v oponovanej práci použitých 138 literárnych odkazov.

Pripomienky: V práci sa veľmi ojedinele vyskytujú preklepy (napr. bakteriálny komponentov s.20), či nesprávne použité výrazy, ako napr. Cochranovskej databázy, namiesto Cochranovej..., s.36, dvojité okrúhle zátvorky - (Institute of Medicine (US) Committee..., s. 34, písanie indexov: (BMI < 19 kg/m²) s.29, používanie medzier *density*, *vBMD*, g/cm³), s.30 a inde. Na s. 19 sa hovorí o hygienickej hypotéze i o hygienickej teórii. Správnejšie je používať „hypotéza“ a nebolo by na škodu spomenúť aj tzv. „novú hygienickú hypotézu“ (napr. Walker: The New “Hygiene Hypothesis”).

Záver. Autorka v predkladanej publikácii zhodnotila aktuálne poznatky o príčinách a rizikových faktoch zníženej kostnej hustoty/osteoporózy u pediatrických pacientov s Crohnovou chorobou, následne uviedla výber vhodného diagnostického postupu ako aj liečby, nevynechávajúc prevenciu. Viaceré poznatky vyplývajú aj z vlastnej lekárskej praxe autorky. Formálne je práca napísaná na dobrej úrovni, prehľadne, bez zásadných nedostatkov. Predstavuje vhodný učebný text pre pregraduálnu aj pre postgraduálnu výučbu.

Košice, 19.9.2017

doc. MUDr. Milan Kuchta, CSc., mim. prof.